

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. birželio 20 d. Nr. 21RE3-121 (AG3-88/24-2025)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimų nustatymo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) Komisijai 2025 m. gegužės 22 d. pateikė patikslintą skundą „Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos 2025-05-12 rašto „Dėl atsakymo į raštą“ (toliau – ir skundas; b. l. 42-43), kuriuo prašo panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir atsakovė arba NMA) 2025 m. gegužės 12 d. raštą Nr. BR6-2462 „Dėl atsakymo į raštą“ (toliau – ir Raštas), įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti jo 2025 m. balandžio 17 d. skundą „Dėl 2023 metais pritaikytų sankcijų“ ir priimti sprendimą – panaikinti sankcijas.

Skunde pareiškėjas pirmiausiai teigia, kad NMA neatsižvelgė į jo 2025 m. balandžio 17 d. skundą „Dėl 2023 metais pritaikytų sankcijų“ (toliau – ir Skundas dėl sankcijų) ir kartu pateiktus dokumentus. Pareiškėjas paaiškina, kad 2023 metais augino ir deklaravo morkas vieninteliame 21,69 ha plote (KŽS (duomenys neskelbtini) lauke Nr. 1; toliau – ir Laukas Nr. 1), tai sertifikavo pagal „Tausojanti vaisių, uogų ir daržovių programa (NKP)“ iki 2024 m. gruodžio 31 d. Teigia, kad vadovaudamasis Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių 19.2 punktu, 2023 m. liepos 13 d. siuntė laukų fotografijas mobiliąja programėle „NMA agro“, bet galimai išsiuntė ne morkų lauko nuotrauką, kadangi mobiliojoje programėlėje „NMA agro“, būnant laukuose, realiuoju laiku nėra galimybės pasižiūrėti, kokios Lauko Nr.1 nuotraukos buvo išsiųstos.

Taip pat pareiškėjas skunde tvirtina, kad 2023 metais jis bendrai deklaravo 880,83 ha, tarp jų – 21,69 ha morkų, 77,89 ha burokėlių, 72,35 ha kopūstų, 64,87 ha bulvių, o 2024 metais bendrai deklaravo 972,88 ha, tarp jų – 19,46 ha morkų, 116,60 ha burokėlių, 103,12 ha kopūstų, 84,25 ha bulvių. Pasak pareiškėjo, jis dalyvauja programoje „Tausojanti vaisių, uogų ir daržovių programa (NKP)“, turi morkų sėklos įsigijimo ir produkcijos realizavimo dokumentus 2023 metais, todėl nėra pagrindo teigti, jog jis šių daržovių neaugina vien todėl, kad netyčia nepateikė lauko nuotraukos.

Atsakovė atsiliepimu prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 53-54) atsakovė paaiškino, kad pareiškėjas 2023 m. birželio 19 d. pateikė NMA Paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką (reg. Nr. (duomenys neskelbtini); toliau – ir 2023 m. Paraiška). NMA, įvertinusi 2023 m. Paraišką, apie rezultatus pareiškėją informavo 2024 m. birželio 13 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl skirtos išmokų sumos ir taikomų sankcijų“ išrašu (toliau – ir NMA sprendimas). 2025 m. balandžio 17 d. pareiškėjas NMA pateikė Skundą dėl sankcijų, prašydamas panaikinti 2023 m. Paraiškai taikomą

sankciją – susietosios paramos nemokėjimą už deklaruotą Lauką Nr. 1 (21,69 ha MOR (morkos)) dėl nustatyto Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (2023 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. 3D-253 redakcija) (toliau – ir Taisyklės) 19.2 papunkčio reikalavimo nesilaikymo, o būtent, kad iki 2023 m. spalio 15 d. nebuvo pateiktos šio lauko nuotraukos mobiliąja programėle „NMA agro“. Tačiau skundžiamu Raštu pareiškėjo Skundas dėl sankcijų nebuvo tenkintas.

Atsakovė, pasisakydama dėl skunde Komisijai ir taip pat Skunde dėl sankcijų nurodytų argumentų, kad, neva, NMA neatsižvelgė į pareiškėjo papildomai pateiktus dokumentus ir nuotraukas, pažymi, kad susietajai paramai gauti už Lauką Nr. 1 yra nustatytas reikalavimas pateikti būtent mobiliąja programėle „NMA agro“ darytas nuotraukas iš kelių skirtingų lauko vietų, kur aiškiai matytųsi užaugintas derlius (šakniavaisių atveju – jų šaknys) ir bendras lauko vaizdas. Tokiu būdu pateiktos nuotraukos leidžia nustatyti konkretų lauką, jo vietą ir laiką, kada užfiksuojama lauko faktinė būklė, derliaus buvimas / nebuvimas. NMA patikrino visas pareiškėjo mobiliąja programėle „NMA agro“ teiktas laukų, 2023 m. deklaruotų susietajai paramai gauti, nuotraukas, ir nustatė, kad KŽS Nr. (duomenys neskelbtini) lauko Nr. 1 (21,69 ha MOR (morkos)) nuotraukos nėra gautos. Kitų objektyvių vaizdinių įrodymų apie lauko tinkamumą susietajai paramai gauti NMA taip pat neturi.

Be to, atsakovė atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas 2023 m. liepos 13 d. mobiliąja programėle „NMA agro“ pateikė nuotraukas, kuriose matomi kopūstai ir kitos daržovės, o ne morkos.

Apibendrinant atsiliepime akcentuojama, kad patys pareiškėjai yra atsakingi už savo veiksmus. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 1.5 straipsnyje nurodomas protingumo principas yra bendrasis teisės principas. Visų pirma, protingumo principas reikalauja, kad asmuo (pareiškėjas) elgtųsi apdairiai, atidžiai, rūpestingai, teisingai ir sąžiningai. Asmens veiksmai konkrečioje situacijoje vertinami pagal apdairaus, rūpestingo, atidaus asmens elgesio adekvačioje situacijoje standartą. Tokia nuostata įpareigoja ne tik kitus asmenis veikti pagal įstatymus ar sutartis, bet ir patį suinteresuotą asmenį įpareigoja veikti racionaliai, operatyviai, siekiant išvengti kliūčių, užkertančių kelią pasiekti tikslą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. balandžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-63-990-10). Taigi, pats pareiškėjas, o ne kas kitas, turėjo įsitikinti, jog elgsis pagal Taisyklėse įtvirtintus reikalavimus, todėl ne NMA, o pareiškėjas privalo prisiimti atsakomybę dėl savo veiksmų.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje byloje kilo dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (minėta, atsakovė arba NMA) 2025 m. gegužės 12 d. rašto Nr. BR6-2462 „Dėl atsakymo į raštą“ (minėta, Raštas), kuriuo, iš esmės, atsakovė nusprendė palikti galioti 2023 m. birželio 19 d. pareiškėjo pateiktoje Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškai Nr. (duomenys neskelbtini) taikytą sankciją – susietosios paramos nemokėjimą už deklaruotą KŽS Nr. (duomenys neskelbtini) lauką Nr. 1 (21,69 ha MOR (morkos)) – teisėtumo.

Byloje surinktais įrodymais nustatyta, kad 2023 m. birželio 19 d. pareiškėjas NMA pateikė Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) (minėta, 2023 m. Paraiška; b. l. 55-68), kuria deklaravo žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus, o taip pat prašė susietosios paramos už KŽS Nr. (duomenys neskelbtini) lauką Nr. 1 (21,69 ha MOR (morkos); minėta, Laukas Nr. 1), bei kitas naudmenas. Teikdamas 2023 m. Paraišką pareiškėjas, be kita ko, patvirtino, kad pateikė teisingus duomenis, susipažino su Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės taisyklėmis bei įsipareigojo jų laikytis.

Iš 2024 m. birželio 13 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl skirtos išmokų sumos ir taikomų sankcijų“ išrašo (minėta, NMA sprendimas; b. l. 81-84) matyti, kad atsakovė, vadovaudamasi Taisyklių 113 punktu, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose

esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ 34 punktu, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ 63 punktu, pasinaudojo teise pareiškėjo pateiktą 2023 m. Paraišką administruoti iš naujo ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 15 ir 16 straipsniais, 2024 m. gegužės 21 d. priimtą sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl 2023 m. Paraiškos vertinimo pripažino negaliojančiu, o atsižvelgusi į administracinio patikrinimo rezultatus, pareiškėjui skyrė sankciją – mokėti paramą už mažesnę plotą nei buvo deklaruotas.

Pareiškėjas Skundu dėl 2023 metais pritaikytų sankcijų (minėta, Skundas dėl sankcijų) 2025 m. balandžio 17 d. kreipėsi į atsakovę, prašydamas netaikyti sankcijų 2023 m. birželio 19 d. pateiktai Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškai Nr. (duomenys neskelbtini) ir panaikinti 2024 m. birželio 13 d. NMA sprendimą – peradministruoti jo 2023 m. Paraišką išmokant susietąją paramą už deklaruotą 21, 69 ha morkų plotą (b. l. 85). Skunde dėl sankcijų pareiškėjas nurodė, kad jis 2023 metais morkas 21,69 ha plote (Lauke Nr. 1) augino ir kaip numatyta Taisyklių 19.2 papunktyje 2023 m. liepos 13 d. siuntė lauko fotografijas mobiliąja programėle „NMA agro“, tačiau galimai išsiuntė ne morkų lauko nuotraukas, nes tuo metu negalėjo patikrinti, ar tinkamas nuotraukas siunčia. Kartu su Skundu dėl sankcijų pareiškėjas NMA pateikė morkų sėklos įsigijimo PVM sąskaitų faktūrų kopijas, produkcijos pardavimo PVM sąskaitų faktūrų kopijas, NKP produkcijos pardavimo žiniaraščio kopiją, NKP sertifikato kopiją, morkų derliaus nuotraukas, ekrano nuotraukų apie „NMA agro“ išsiuntimą kopijas (b. l. 85-97).

Atsakovė, įvertinusi Skundo dėl sankcijų pareiškėjo argumentus, kad jis 2023 m. liepos 13 d. teikė NMA Lauko Nr. 1 nuotraukas mobiliąja programėle „NMA agro“, kartu su pateiktais dokumentais – morkų sėklos įsigijimo PVM sąskaitą faktūrą, produkcijos pardavimo PVM sąskaitą faktūrą, NKP sertifikato kopiją (pagrindžiant, kad dalyvauja „Tausojančioje vaisių, uogų ir daržovių programoje“ (NKP) ir morkos yra sertifikuotos), morkų derliaus nuotraukas, darytas telefonu, mobiliąja programėle „NMA agro“ darytų nuotraukų ekranvaizdžius, sprendė, jog pareiškėjas nepateikė ir NMA neturi objektyvių vaizdinių įrodymų, kaip numatyta Taisyklių 19.2 papunktyje, apie Lauko Nr. 1 tinkamumą susietajai paramai gauti, todėl, kaip galima suprasti iš skundžiamo Rašto, atsisakė peradministruoti 2023 m. Paraišką, kaip Skundu dėl sankcijų prašė pareiškėjas.

Kilusio ginčo kontekste pirmiausia atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjui teisines pasekmes kelia NMA sprendimas, kuris pareiškėjo nebuvo apskūstas ir yra galiojantis. Tačiau sprendžiant dėl skundžiamo Rašto teisėtumo, būtina nustatyti, ar buvo teisinis ir faktinis pagrindas NMA administracine tvarka pripažinti savo ankstesnį administracinį sprendimą (NMA sprendimas) netekusiu galios, atsižvelgiant į pareiškėjo Skunde dėl sankcijų nurodytus argumentus ir atsižvelgiant į kartu pateiktus dokumentus, kuriais pareiškėjas įrodinėjo, jog 2023 metais Laukas Nr. 1 buvo užsėtas morkomis ir nuimtas derlius.

Tiek iš Rašto, tiek iš atsakovės atsiliepimo galima suprasti, kad parama pareiškėjui pagal 2023 m. Paraišką buvo sumažinta remiantis vienu aspektu – kad pareiškėjas NMA nepateikė Lauko Nr. 1 fotonuotraukų, darytų mobiliąja programėle „NMA agro“. Įrodymų, kad fotonuotraukos buvo pateiktos NMA, pareiškėjas nepateikė, o tai reiškia, kad pareiškėjas neįrodė, jog fotonuotraukos buvo išsiųstos ir nesilaikyta nustatytos tvarkos.

Taisyklių 19.2 papunktyje nustatyta, kad „deklaruojant bendrai 3 ha ir didesnę vaisių, uogų, daržovių atvirame grunte ar 1 ha ir didesnę riešutų plotą likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki pirmo derliaus nuėmimo, tačiau ne vėliau nei iki einamųjų metų spalio 1 d., mobiliąja programėle „NMA agro“ pateikti nuotraukas iš kiekvieno lauko kelių skirtingų vietų, kur aiškiai matytųsi užaugintas derlius (šakniavaisių atveju – jų šaknys) ir bendras lauko vaizdas. Tais atvejais, kai užauginto derliaus nėra, tačiau nuotraukose matomi, pvz., gyvi, nenuodžiūvę vaismedžiai, jauni sodinukai (tačiau tame pačiame lauke deklaruojami ne trumpiau nei 3 m.) – tai nelaikoma nustatytų reikalavimų neatitiktimi. Jei einamaisiais metais Taisyklių 19 punkte nurodytais Klasifikatoriaus kodais deklaruotuose laukuose iš lauko pagal nurodymus nepateikiamos nuotraukos, susietoji parama už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą minėtuose laukuose neskiriama. Pavėluotai šiame punkte paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų spalio 15 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitygaliai, šventinės

dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos sumą už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą atvirame grunte mažinant 1 proc. Po einamųjų metų spalio 15 d. pateiktos šiame punkte paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (force majeure) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (nenugalimos jėgos (force majeure) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) nemažinama. Pareiškėjams, deklaruojantiems susietajai paramai už vaisius, uogas ir daržoves atvirame grunte gauti mažesnę kaip 3 ha, o riešutų mažesnę kaip 1 ha plotą, reikalavimas pateikti nuotraukas netaikomas“.

Taigi, teisinis reglamentavimas konkrečiai nustato, kokių atveju susietoji parama už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą minėtuose laukuose neskiriama, ir kokiais atvejais ir kokia apimtimi ši parama gali būti mažinama. Tačiau galimos ir išimtys: po einamųjų metų spalio 15 d. pateiktos nuotraukos neadministruojamos, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (force majeure) ar išimtinės aplinkybės). Tokių išimčių pareiškėjas atsakovei nenurodė ir duomenų nepateikė.

Matyti, kad įstatymo leidėjas esminę įrodomąją reikšmę šiuo atveju teikia būtent tinkamai (tam tikru laiku ir konkrečioje vietoje) užfiksuotai ir pateiktai tam tikromis priemonėmis faktinei situacijai, t. y. vaizdiniais įrodymais. Atsakovė Rašte pažymėjo, kad jokių kitų vaizdinių įrodymų nebuvo pateikta.

Šiuo atveju kitais įrodymais, ne vaizdiniais įrodymais, įrodinėti šios bylos ginčo aplinkybės nėra leistina. Pareiškėjo pateikti įrodymai pirkimo pardavimo sąskaitos faktūros, kuriuos pareiškėjas papildomai pateikė atsakovės vertinimui, nėra tie šaltiniai, kuriais pareiškėjas gali pagrįsti faktą apie deklaruotą 21.69 ha morkų plotą.

Dėl teisės panaikinti savo paties priimtą teisės aktą.

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 17 d. skundu atsakovės prašė panaikinti 2024 m. birželio 13 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl skirtos išmokų sumos ir taikomų sankcijų“ išrašu (minėta, NMA sprendimas). Atsakovė iš esmės turėjo šį pareiškėjo skundą nagrinėti realizuodama VAI 16 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamą viešojo administravimo subjekto teisę – pripažinti netekusiu galios savo priimtą neteisėtą administracinį sprendimą.

Siekiant realizuoti teisę pripažinti netekusiu galios NMA sprendimą, atsakovė visų pirma privalėjo konstatuoti jo neteisėtumą. Kaip pažymėta aukščiau, atsakovė NMA sprendimo nepripažįsta neteisėtu. Iš NMA sprendimo turinio matyti, kad šis sprendimas atitinka VAI keliamus reikalavimus jo turiniui: pagrįstas teisės normomis, pareiškėjui aiškiai išdėstyti motyvai, kodėl parama mokama už mažesnę nei deklaruotas plotas, pareiškėjas negalėjo nesuprasti pasekmių priežasties ir pasinaudoti tokio sprendimo apskundimo tvarka nepraleisdamas termino. NMA sprendimas nustatyta tvarka nebuvo apskūstas.

Taigi, Komisija sprendžia, kad pareiškėjo skundžiamas atsakovės Raštas iš esmės yra tik siekis pateisinti praleistą terminą skundui paduoti dėl NMA sprendimo, iš esmės yra informacinio pobūdžio raštas nesukeliantis pareiškėjui jokių teisinių pasekmių.

Įvertinusi bylos medžiagą, Komisija sprendžia, jog pareiškėjo skundas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Svetlana Sinkevičienė